

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : A. Cucerescu)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

3 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nagară Cristian
împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și Procuratura Generală
cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale
organelor de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din 5 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost
admise apelurile declarate de Nagară Cristian și Ministerul Justiției și Procuratura
Generală, casată hotărârea din 29 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și
pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a cererii de chemare în judecată depusă
de Nagară Cristian,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2019, Nagară Cristian s-a adresat în instanța de judecată cu cerere
de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și
Procuratura Generală solicitând repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite
ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii în mărime de 100 000 de lei, și
cheltuielii de asistență juridică în mărime de 8000 de lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a reiterat la 19 decembrie 2015 în
privința sa a fost pornită urmărirea renală pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art.
188 alin. (5) Cod penal.

În cadrul urmăririi penale s-a stabilit că la 18 decembrie 2015 orele 17:25 patru
persoane necunoscute, îmbrăcate în haine de culoare verde tip "hachi" cu cagule pe cap,
reținând asupra lor arme și alte obiecte, prin acces liber au pătruns în magazinul S.A.
„Oxana-M-Basel”, amplasat pe str. Columna, 104, mun. Chișinău, unde au atacat
angajații magazinului, pe vânzătoarea Cocârlă Olga și consultantul Vdovin Vladimir.

Au deteriorate vitrinele și au sustras 25 ceasuri de model "Omega" și 14 ceasuri de
model "Breitling".

La 24 decembrie 2015, a fost efectuată percheziția la domiciliul lui Nagară, precum
și în autoturismul acestuia.

La 26 decembrie 2015, a fost pus sub învinuire, indicându-se în ordonanță precum
că "în privința învinuitului au fost administrate suficiente probe concludente și pertinente

care demonstrează vinovăția”.

La 24 decembrie 2015, Nagară Cristian a fost reținut, fiind privat de libertate din 24 decembrie 2015 până la 21 februarie 2016, adică 60 zile.

La 18 februarie 2016, i-a fost înlocuită măsura preventive din arest preventiv în arest la domiciliu. În penitenciar a avut de suferit atât fizic cât și moral printre deținuți.

Fiind o persoană care nu a încălcat niciodată legea, a îndeplinit mereu obligațiile de cetățean al RM, considerând astfel că statul prin intermediul organelor sale de drept nu a avut dreptul de a aplica în privința lui Nagară Cristian măsura data de constrângere, care s-a dovedit a fi una ilegală.

La 27 mai 2016, a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală pe cauza penală nr. 2015022856 a lui Nagară Cristian, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către el.

Începând cu momentul reținerii în privința sa și a familiei s-au întreprins diverse măsuri - percheziție, interceptarea și înregistrarea discuțiilor telefonice.

Reclamantul a menționat că, la momentul reținerii avea 1 copil minor, care necesita atenția precum și implicarea materială în calitate de tată, pe care nu a putut să o pe parcursul a 2 luni. Consideră că suma de 100 000 lei ar acoperi prejudiciului moral suferit.

La momentul reținerii activa în calitate de director a întreprinderii Municipale pentru Gestionarea Fondului Locativ nr. 4 din capital, colegii de lucru precum și pretorii sectoarelor, Primarul de Chișinău au aflat despre faptul că a fost reținut, după arestat și că se presupune că a participat la infracțiunea data.

În presa s-a indicat numele său cu referire la cauza penală data. Ceea ce i-a prejudiciat foarte grav imaginea.

Nagară Cristian a mai indicat că fiul său învăța în clasa II. sectorul Botanica, strada Valea Crucii 4/2, acest liceu și casele din împrejurimi atribuiuându-se ÎMGFL-4.

Astfel, copii de la școală au început să îl ia în derâdere pentru tatăl este învinuit că a comis un furt, iar despre acest fapt se cunoștea de la TV.

Toate aceste fapte au repercusiuni asupra familiei până în prezent. La moment, în urma conflictelor avute în familie, nu mai domiciliază cu soția.

Prin hotărârea din 29 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată depusă de Nagară Cristian a fost admisă parțial.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Nagară Cristian 15 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 5 iulie 2018, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii menționate și respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Nagară Cristian.

La 3 iulie 2018, Procuratura Generală a declarat apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii menționate și respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Nagară Cristian.

La 6 iulie 2018, Nagară Cristian a declarat apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea parțială a hotărârii menționate și admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 5 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău au fost admise apelurile declarate de Nagară Cristian, Ministerul Justiției și Procuratura Generală.

S-a casat integral hotărârea din 29 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care :

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nagară Cristian.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Nagară Cristian 30 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Pentru a dedice astfel, instanța a constatat că, prin tragerea ilegală la răspundere penală, reclamantului i s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. I-a fost acuzat un anumit nivel de stres și frustrare, prin acțiunile organului de urmărire penală.

Astfel, suferințele psihice provocate de o atare măsură, pot și trebuie compensate prin acordarea unor despăgubiri rezonabile, iar suma de 30000 de lei corespunde calității de echivalent bănesc echitabil pentru suferințele cauzate.

La acordarea cuantumului prejudiciului instanța a ținut cont de principiul general al echității și sumele acordate în cazuri similare de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Cu referire la pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 8000 de lei instanța a conchis că, reclamantul nu a prezentat nici un act confirmativ care să confirme cheltuielile suportate în calitate de asistență juridică.

La 31 mai 2019, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 5 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Nagară Cristian.

Recurentul a declarat cerere de recurs în temeiul art.432, alin.(2) lit.c) care statuează că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În motivare a indicat că soluția instanțelor ierhic inferioare este neîntemeiată. Reclamantul nu a demonstrat legătura de cauzalitate între încălcare și prejudiciu solicitat, nu a prezentat probe veridice admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul prejudiciului atât material cât și moral. Încălcarăe unui drept nu implică în mod obligatoriu și existența unui prejudiciu, fiind necesar de a fi stabilit prin probe veridicitatea prejudiciului.

Pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale, recunoașterea persoanei in calitate de bănuț, dispunerea aplicării sechestrului, punerea persoanei sub învinuire, sunt niște măsuri procesuale care nu încalcă drepturile persoanei. Astfel, Nagară Cristian nu a fost tras ilegal la răspundere penală.

Cu privire la încasarea cuantumului prejudiciului moral recurentul consideră că aprecierea instanței privind evaluarea daunelor morale este subiectivă.

Suma prejudiciului moral acordată este exagerată și inexplicabilă. La acordarea prejudiciului instanța a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrat argumentele tuturor participanților la proces.

Instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante cauzei, și-a bazat decizia pe fapte neprobate și declarative, în partea ce ține de constatarea faptului precum că ca consecință a cauzei penale reclamantul a avut de suportat careva suferințe fizice și psihice, frustrări și lezarea reputație personală. La stabilirea sumei prejudiciului moral în cuantum de 30 000 de lei nu a aplicat corect criteriile de stabilire a prejudiciului moral.

Reclamantul nu a probat faptul că informația privind învinuirea sa a avut o

rezonanță în societate și a avut un impact negativ asupra poziției sale sociale.

Prin referința depusă la 27 iunie 2019, Procuratura Generală a indicat că susține recursul depus de Ministerul Justiției. Instanța de apel a analizat arbitrar poziția participanților la proces și a evitat aprecierea argumentului pârâtului referitor la faptul că este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

Procuratura Generală a menționat că, quantumul prejudiciului moral acordat de către instanța de apel lui Nagară Cristian este excesiv și nejustificat, în speță nefiind prezentate probe veridice, admisibile, care să confirme faptul prejudicierii considerabile a reclamantului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 5 decembrie 2018.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de ieșire, instanța de apel a expediat participanților la proces, copia deciziei motivate la 2 ianuarie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei, la materialele cauzei lipsesc.

Cererea de recurs a fost declarată la 31 mai 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de

apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

